Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

31. jaanuar 2023 *

Eelotsusetaotlus – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Õigusalane koostöö kriminaalasjades – Euroopa vahistamismäärus – Raamotsus 2002/584/JSK – Liikmesriikidevaheline üleandmiskord – Täitmise tingimused – Vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevus – Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teine lõik – Õigus pöörduda seaduse alusel moodustatud kohtusse – Võimalus teha sama isiku suhtes uus Euroopa vahistamismäärus

Kohtuasjas C-158/21,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Supremo (kõrgeim kohus, Hispaania) 9. märtsi 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. märtsil 2021, kriminaalasjas järgmiste isikute suhtes:

Lluís Puig Gordi,

Carles Puigdemont Casamajó,

Antoni Comín Oliveres,

Clara Ponsatí Obiols,

Meritxell Serret Aleu,

Marta Rovira Vergés,

Anna Gabriel Sabaté,

menetluses osalesid:

Ministerio Fiscal,

Abogacía del Estado,

Partido político VOX

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen (ettekandja), kodade presidendid C. Lycourgos, E. Regan, P. G. Xuereb ja L. S. Rossi, kohtunikud M. Ilešič, J.-C. Bonichot, N. Piçarra, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele ja J. Passer,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust ja 5. aprilli 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– L. Puig Gordi, esindajad: *advocaat* S. Bekaert ja *abogado* G. Boyé Tuset,

– C. Puigdemont Casamajó, esindaja: *abogado* G. Boyé Tuset,

– A. Comín Oliveres, esindajad: *abogados* G. Boyé Tuset, J. Costa Rosselló ja M. I. Elbal,

– C. Ponsatí Obiols, esindajad: *abogados* G. Boyé Tuset ja M. I. Elbal Sánchez,

– M. Rovira Vergés, esindaja: *abogado* A. Van den Eynde Adroer,

– A. Gabriel Sabaté, esindaja: *abogado* B. Salellas Vilar,

– Ministerio Fiscal, esindajad: *fiscales* F. A. Cadena Serrano, C. Madrigal Martínez-Pereda, J. Moreno Verdejo ja J. A. Zaragoza Aguado,

– Partido político VOX, esindajad: *abogada* M. Castro Fuertes ja *procuradora* M. P. Hidalgo López,

– Hispaania valitsus, esindajad: S. Centeno Huerta, A. Gavela Llopis ja J. Ruiz Sánchez,

– Belgia valitsus, esindajad: M. Jacobs, C. Pochet ja M. Van Regemorter, keda abistasid *avocats* F. Matthis ja B. Renson,

– Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

– Rumeenia valitsus, esindajad: E. Gane ja A. Wellman,

– Euroopa Komisjon, esindajad: J. Baquero Cruz ja S. Grünheid,

olles 14. juuli 2022. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT 2002, L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34), muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK (ELT 2009, L 81, lk 24) (edaspidi „raamotsus 2002/584“), tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveresi, Clara Ponsatí Obiolsi, Meritxell Serret Aleu, Marta Rovira Vergési ja Anna Gabriel Sabaté suhtes alustatud kriminaalmenetluses.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Raamotsuse 2002/584 põhjendused 6, 8 ja 12 on sõnastatud järgmiselt:

„(6) Käesolevas raamotsuses sätestatud Euroopa vahistamismäärus on esimene kindel meede kriminaalõiguse valdkonnas, millega kohaldatakse vastastikuse tunnustamise põhimõtet, mida Euroopa Ülemkogu nimetas õigusalase koostöö nurgakiviks.

[…]

(8) Euroopa vahistamismääruse täitmise kohta tehtud otsuseid tuleb piisavalt kontrollida, mis tähendab, et selle liikmesriigi õigusasutus, kus tagaotsitav on vahistatud, peab tegema otsuse tema üleandmise kohta.

[…]

(12) Käesolev raamotsus austab põhiõigusi ja järgib põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ja mis on kajastatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas,[…] eelkõige selle VI peatükis. Käesolevat raamotsust ei tõlgendata keeluna ära öelda isiku üleandmisest, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, kui on objektiivselt alust arvata, et nimetatud vahistamismäärus on tehtud isiku kohtu alla andmiseks või karistamiseks kõnealuse isiku soo, rassi, usu, etnilise kuuluvuse, kodakondsuse, keele, poliitiliste vaadete või seksuaalse sättumuse alusel või et see kahjustaks selle isiku olukorda mis tahes eeltoodud põhjusel.

[…]“.

4 Raamotsuse artikkel 1 sätestab:

„1. Euroopa vahistamismäärus on liikmesriigi väljaantud kohtuotsus, et teine liikmesriik võtaks tagaotsitava vahi alla ja annaks ta üle kriminaalmenetluse raames kohtu alla andmise või vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.

2. Liikmesriigid täidavad mis tahes Euroopa vahistamismääruse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesoleva raamotsuse sätetele.

3. Käesolev raamotsus ei ole mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kirja pandud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6.“

5 Nimetatud raamotsuse artiklites 3, 4 ja 4a on ette nähtud Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise alused.

6 Raamotsuse artikli 6 lõige 1 näeb ette:

„Vahistamismääruse teinud õigusasutus on vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusasutus, mis on pädev tegema Euroopa vahistamismäärust selle riigi õiguse alusel.“

7 Raamotsuse 2002/584 artiklis 8 on esitatud teave, mida Euroopa vahistamismäärus peab sisaldama, ja täpsustatud, et see tuleb tõlkida vahistamismäärust täitva liikmesriigi ametlikku keelde või ühte tema ametlikest keeltest.

8 Raamotsuse artikli 15 lõiked 2 ja 3 on sõnastatud järgmiselt:

„2. Kui vahistamismäärust täitev õigusasutus leiab, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi edastatud teabest ei piisa üleandmisotsuse tegemiseks, küsib ta vajalikku lisateavet […].

3. Vahistamismääruse teinud õigusasutus võib alati edastada täitvale õigusasutusele mis tahes vajalikku lisateavet.“

Belgia õigus

9 19. detsembri 2003. aasta seaduse Euroopa vahistamismääruse kohta (*Moniteur belge*, 22.12.2003, lk 60075) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikkel 4 sätestab:

„Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldutakse järgmistel juhtudel:

[…]

5° on põhjendatult alust arvata, et Euroopa vahistamismääruse täitmine toob kaasa selle, et rikutakse asjaomase isiku põhiõigusi, mis on tagatud Euroopa Liidu lepingu artikliga 6.“

Menetlus põhikohtuasjas ja eelotsuse küsimused

10 Põhikohtuasjas toimuvas kriminaalmenetluses tegi Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus, 14. oktoobril 2019 Euroopa vahistamismääruse C. Puigdemont Casamajó suhtes ning 4. novembril 2019 A. Comín Oliveresi, L. Puig Gordi ja C. Ponsatí Obiolsi suhtes.

11 Belgia Kuningriik algatas C. Puigdemont Casamajó, A. Comín Oliveresi ja L. Puig Gordi suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmise menetlused.

12 Need menetlused peatati C. Puigdemont Casamajót ja A. Comín Oliverest puudutavas osas pärast seda, kui nad olid saanud Euroopa Parlamendi liikme staatuse.

13 Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Brüsseli hollandikeelne esimese astme kohus, Belgia) keeldus 7. augusti 2020. aasta määrusega selle Euroopa vahistamismääruse täitmisest, mis oli tehtud L. Puig Gordi suhtes.

14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et see otsus põhines hinnangul, et ta ei olnud pädev arutama L. Puig Gordi suhtes alustatud kriminaalasja ja seega tegema Euroopa vahistamismäärust. Viidates raamotsuse 2002/584 artikli 6 tähenduses mõistet „õigusasutus" käsitlevale Euroopa Kohtu praktikale, raamotsuse 2002/584 põhjendustele 8 ja 12, EIK 2. juuni 2005. aasta otsusele Claes jt *vs*. Belgia (CE:ECHR:2005:0602JUD004682599) ja Belgia õigusaktidele leidis Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Brüsseli hollandikeelne esimese astme kohus), et ta võib otsustada vahistamismääruse teinud õigusasutuse, st eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevuse üle. Ta jõudis järeldusele, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul puudub pädevus, viidates meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegeleva töörühma (edaspidi „WGAD") 25. aprilli ja 13. juuni 2019. aasta arvamustele, EIK 22. juuni 2000. aasta otsusele Coëme jt *vs*. Belgia (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296) ja EIK 2. juuni 2005. aasta otsusele Claes jt *vs*. Belgia (CE:ECHR:2005:0602JUD004682599), nimetatud raamotsuse põhjendusele 12 ning Belgia ja Hispaania õiguse sätetele.

15 Belgia prokuratuur esitas käesoleva kohtuotsuse punktis 13 viidatud 7. augusti 2020. aasta määruse peale määruskaebuse cour d'appel de Bruxelles'ile (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia), kes jättis selle määruskaebuse 7. jaanuari 2021. aasta otsusega rahuldamata.

16 Viimati nimetatud kohtuotsuses on viidatud WGAD 27. mai 2019. aasta aruandele, Euroopa Inimõiguste Kohtu otsustele, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 14, ja dokumendile eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevuse kohta, mille on Belgia prokuratuuri taotlusel esitanud viimati nimetatud kohtu kriminaalkolleegiumi nõunik. Nende asjaolude põhjal otsustas cour d'appel de Bruxelles (Brüsseli apellatsioonikohus), et eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevus mõista kohut L. Puig Gordi üle ei põhine selgel õiguslikul alusel, ning järeldas sellest, et tema suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmine kahjustaks tema põhiõigusi. Lisaks leidis see kohus, et ta peab arvesse võtma eriti suurt ohtu, et rikutakse süütuse presumptsiooni.

17 Selles kontekstis märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et ta peab eelkõige kindlaks tegema, kas ta võib teha L. Puig Gordi suhtes uue Euroopa vahistamismääruse pärast seda, kui varasema Euroopa vahistamismääruse täitmisest on keeldutud, ning kas ta peab säilitama või tühistama põhikohtuasjas kõne all olevas kriminaalmenetluses teiste süüdistatavate suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärused.

18 Sellega seoses leiab ta esiteks, et vahistamismäärust täitval õigusasutusel ei ole liidu õiguse kohaselt õigust kontrollida vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevust. Võimalik pädevuse puudumine ei ole üks raamotsuses 2002/584 ette nähtud keeldumise alustest ja seda tuleb eristada „õigusasutuse" staatuse puudumisest selle raamotsuse tähenduses. Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumine ei saa aga põhineda üksnes riigisiseses õiguses ette nähtud keeldumise alusel.

19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib teiseks, et Belgia kohtud ei ole pädevad tõlgendama Hispaania õigust. Käesoleval juhul on viimati nimetatud kohtud tõlgendanud seda õigust pealegi vääralt, tuginedes eelkõige WGAD – kes ei ole loodud rahvusvahelise õiguse alusel ja kelle arvamused ei väljenda Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Inimõiguste Nõukogu seisukohta –

arvamusele. Seevastu ei võtnud nimetatud kohtud arvesse mitut eelotsusetaotluse esitanud kohtu otsust enda pädevuse kohta ega selle pädevuse kinnitamist Tribunal Constitucionali (Hispaania konstitutsioonikohus) 17. veebruari 2021. aasta otsusega.

20 Kolmandaks väidab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Belgia kohtud oleksid pidanud enne L. Puig Gordi suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise kohta otsuse tegemist küsima lisateavet raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 alusel.

21 Neljandaks ei kujuta suur oht, et rikutakse selle isiku põhiõigusi, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, endast selles raamotsuses sätestatud täitmisest keeldumise alust. Euroopa Kohus on sellist keeldumise alust raamotsuse artikli 1 lõike 3 alusel tunnustanud üksnes tingimusel, et on tuvastatud süsteemsed või üldised puudused vahistamismääruse teinud liikmesriigis.

22 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas raamotsus [2002/584] võimaldab vahistamismäärust täitval õigusasutusel keelduda Euroopa vahistamismäärusega tagaotsitava üleandmisest keeldumisalustel, mis on ette nähtud selle õigusasutuse riigisiseses õiguses, kuid mida ei ole raamotsuses sellisena nimetatud?

2. Kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav ja selleks, et tagada Euroopa vahistamismääruse rakendatavus ja kasutada tõhusalt raamotsuse [2002/584] artikli 15 lõikes 3 ette nähtud õiguskaitsevahendit:

   kas vahistamismääruse teinud õigusasutus peab uurima ja analüüsima erinevate [liikmes]riikide õigusi, et võtta arvesse võimalikke Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise aluseid, mida ei ole raamotsuses [2002/584] ette nähtud?

3. Arvestades eespool esitatud küsimustele antud vastuseid ja võttes arvesse asjaolu, et raamotsuse [2002/584] artikli 6 lõike 1 kohaselt on vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevus Euroopa vahistamismääruse tegemiseks kindlaks määratud vahistamismääruse teinud [liikmes]riigi õiguse alusel:

   kas raamotsuse [2002/584] artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus võib vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevuse konkreetses kriminaalmenetluses tegutsemiseks kahtluse alla seada ja üleandmisest keelduda, kuna ta leiab, et see õigusasutus ei ole pädev Euroopa vahistamismäärust tegema?

4. Seoses tagaotsitava põhiõigustega ja seoses vahistamismäärust täitva õigusasutuse võimalusega kontrollida nende õiguste järgimist vahistamismääruse teinud [liikmes]riigis:
   a. Kas raamotsus [2002/584] võimaldab vahistamismäärust täitval õigusasutusel keelduda tagaotsitava üleandmisest, kuna ta leiab ühe töögrupi aruande põhjal, mille esitab talle tagaotsitav isik ise, et vahistamismääruse teinud liikmesriigis on oht, et tagaotsitava põhiõigusi rikutakse?
   b. Kas eelmise küsimuse tähenduses on selline aruanne objektiivne, usaldusväärne, täpne ja nõuetekohaselt ajakohastatud teave, selleks et õigustada Euroopa Kohtu praktikat silmas pidades tagaotsitava üleandmisest keeldumist tema põhiõiguste rikkumise suure ohu alusel?

c. Kui vastus eelmisele küsimusele on jaatav, siis millised andmed on liidu õiguse kohaselt nõutavad selleks, et liikmesriik võiks järeldada, et vahistamismääruse teinud liikmesriigis esineb põhiõiguste rikkumise oht, millele viitas tagaotsitav ja mis õigustaks Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumist?

5. Kas vastuseid eelnevatele küsimustele mõjutab asjaolu, et isik, kelle üleandmist taotletakse, on saanud vahistamismääruse teinud riigi kohtus koguni kahes astmes viidata oma põhiõiguste kaitsele ning vaidlustada vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevust ja [tema suhtes tehtud] vahistamismäärust?

6. Kas vastuseid eelnevatele küsimustele mõjutab asjaolu, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub Euroopa vahistamismääruse täitmisest alustel, mida ei ole raamotsuses [2002/584] sõnaselgelt ette nähtud, eelkõige kuna ta leiab, et vahistamismääruse teinud õigusasutusel puudub pädevus ja esineb suur oht, et vahistamismääruse teinud [liikmes]riigis rikutakse põhiõigusi, ja teeb seda ilma, et ta küsiks vahistamismääruse teinud õigusasutuselt selle otsuse tegemiseks vajalikku lisateavet?

7. Kui eelmistele küsimustele antud vastustest nähtub, et käesoleva kohtuasja asjaoludel on isiku üleandmisest keeldumine nimetatud keeldumise alustel raamotsusega [2002/584] vastuolus:

   siis kas raamotsusega [2002/584] on vastuolus see, kui Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) teeb sama isiku suhtes ja esitab samale liikmesriigile uue Euroopa vahistamismääruse?“

Menetlus Euroopa Kohtus

Eelotsuse kiirendatud menetluse kohaldamise taotlus

23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palus, et käesolev eelotsusetaotlus lahendataks eelotsuse kiirendatud menetluses vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 105.

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib oma taotluse põhjenduseks, et põhikohtuasjas toimub kriminaalmenetlus, see menetlus on peatatud seniks, kuni Euroopa Kohus annab eelotsusetaotlusele vastuse, ning tagaotsitavate suhtes ei kohaldata ühtegi vabadust piiravat meedet.

25 Kodukorra artikli 105 lõikes 1 on ette nähtud, et kui kohtuasja laad nõuab asja lahendamist lühikese aja jooksul, võib Euroopa Kohtu president eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotlusel või erandkorras omal algatusel otsustada, olles ettekandja-kohtuniku ja kohtujuristi ära kuulanud, lahendada eelotsusetaotluse kiirendatud menetluses, kaldudes kõrvale selle kodukorra sätetest.

26 Käesoleval juhul otsustas Euroopa Kohtu president 31. märtsil 2021, olles ettekandja-kohtuniku ja kohtujuristi ära kuulanud, et käesoleva kohtuotsuse punktis 23 nimetatud taotlust ei ole vaja rahuldada.

27 Nimelt tuleb meenutada, et eelotsuse kiirendatud menetluse kohaldamine ei sõltu mitte põhikohtuasja olemusest endast, vaid konkreetse kohtuasjaga seotud erandlikest asjaoludest, mis peavad tõendama, et nende küsimuste lahendamisega on erakordselt kiire (vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi 30. mai 2018. aasta kohtumäärus KN, C-191/18, ei avaldata, EU:C:2018:383, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Mis puudutab aga põhikohtuasja, siis Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) ei ole tõendanud, et esinevad selle kohtuasjaga seotud erandlikud asjaolud, mis tõendaksid erakorralist kiireloomulisust.

29 Seega ühelt poolt, kuna eelotsusemenetlus eeldab eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva menetluse peatamist kuni Euroopa Kohtu vastuse saamiseni, ei saa eelotsusemenetlusele omane peatav toime õigustada eelotsusetaotluse menetlemist kiirendatud menetluses (vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi 20. jaanuari 2014. aasta määrus Nguyen ja Schönherr, C-2/14, ei avaldata, EU:C:2014:1999, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Teiselt poolt kujutab asjaolu, et isikud, kelle suhtes on alustatud põhikohtuasjas kriminaalmenetlust, ei ole praegu vahi all, endast põhjust mitte kohaldada kodukorra artikli 105 lõike 1 alusel kiirendatud menetlust (vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi 20. septembri 2018. aasta kohtumäärus Minister for Justice and Equality, C-508/18 ja C-509/18, ei avaldata, EU:C:2018:766, punkt 13 ja seal viidatud kohtupraktika).

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

31 Euroopa Kohtu kantseleisse 7. novembril 2022 esitatud dokumendiga taotlesid C. Puigdemont Casamajó, A. Comín Oliveres, L. Puig Gordi ja C. Ponsatí Obiols menetluse suulise osa uuendamist.

32 Selle taotluse põhjendamiseks väidavad nad, et uued asjaolud ja argumendid, mille üle pooled ei ole vaielnud, võivad otsustavalt mõjutada Euroopa Kohtu lahendit käesolevas kohtuasjas.

33 Täpsemalt viitavad nad Euroopa Kohtu asepresidendi 24. mai 2022. aasta määruse Puigdemont i Casamajó jt *vs*. parlament ja Hispaania (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413) allkirjastamisele, ÜRO inimõiguste komitee 30. augusti 2022. aasta arvamusele, Hispaania kohtute otsustele, asjaolule, et Hispaania ametiasutused olid mitut põhikohtuasjas kõne all olevas kriminaalasjas süüdistatavat jälitanud, Euroopa Komisjoni liikmete seisukohavõttudele ja ühele keskvalimiskomisjoni teadaandele. Lisaks kritiseerivad nad mitmes aspektis kohtujuristi ettepanekut käesolevas kohtuasjas.

34 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 83 võib Euroopa Kohus igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, avada või uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle ei ole vaieldud.

35 Käesoleval juhul tuleb ühelt poolt märkida, et asjaolud, mille esitasid C. Puigdemont Casamajó, A. Comín Oliveres, L. Puig Gordi ja C. Ponsatí Obiols uute faktiliste asjaoludena, ei ole sellised, mis võivad otsustavalt mõjutada Euroopa Kohtu lahendit.

36 Need asjaolud puudutavad kas põhikohtuasjas käsitletavas kriminaalasjas süüdistatavate isiklikku olukorda või Hispaania kohtusüsteemi väidetavaid puudusi. Euroopa Kohtu ülesanne ei ole aga käesolevas eelotsusemenetluses hinnata seda isiklikku olukorda või teha kindlaks, kas väidetavad puudused on tuvastatud, vaid üksnes tõlgendada asjakohaseid liidu õiguse sätteid.

37 Mis puudutab teiselt poolt kriitikat kohtujuristi ettepaneku kohta, siis tuleb meenutada, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas ega kodukorras ei ole pooltele ette nähtud võimalust esitada seisukohti vastuseks kohtujuristi ettepanekule (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Poola (kohtunike distsiplinaarkord), C-791/19, EU:C:2021:596, punkt 41).

38 Lisaks on ELTL artikli 252 teise lõigu kohaselt kohtujuristi ülesanne avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud põhjenduskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad. Seetõttu ei saa asjaolu, et üks pool ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga, olenemata sellest, milliseid küsimusi selles analüüsiti, iseenesest olla põhjus, mis annaks alust suulise menetluse uuendamiseks (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. Poola (kohtunike distsiplinaarkord), C-791/19, EU:C:2021:596, punkt 42).

39 On tõsi, et Euroopa Kohus võib igal ajal pärast kohtujuristi ärakuulamist teha kodukorra artikli 83 alusel määruse menetluse suulise osa uuendamiseks, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet.

40 Käesoleval juhul leiab Euroopa Kohus siiski, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on Euroopa Kohtus toimunud menetluse kirjaliku osa ja kohtuistungi tulemusel kogu vajalik teave otsuse tegemiseks ning argumente, mis on esitatud kohtujuristi ettepaneku vastu menetluse suulise osa uuendamise taotluses, on asjaomaste poolte ja huvitatud isikute vahel põhjalikult arutatud.

41 Eeltoodut arvestades ei ole seda taotlust vaja rahuldada.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimese kuni kuuenda eelotsuse küsimuse vastuvõetavus

42 L. Puig Gordi, C. Puigdemont Casamajó, A. Comín Oliveres, C. Ponsatí Obiols, M. Rovira Vergés ja A. Gabriel Sabaté vaidlustavad teatavate esitatud küsimuste vastuvõetavuse.

43 Esiteks väidavad C. Ponsatí Obiols, L. Puig Gordi, C. Puigdemont Casamajó ja A. Comín Oliveres, et esimene kuni kuues küsimus ei ole põhikohtuasja kriminaalmenetluse läbiviimise seisukohast ilmselgelt vajalikud.

44 Kõigepealt puudutavad need küsimused nende sõnul Euroopa vahistamismääruste täitmist reguleerivaid norme, mistõttu ei oma nendele küsimustele antavad vastused eelotsusetaotluse esitanud kohtu jaoks tähtsust, kuna ta on põhikohtuasjas toimuvas kriminaalmenetluses vahistamismääruse teinud õigusasutus. Kuigi Euroopa Kohus tõesti nõustus 25. juuli 2018. aasta kohtuotsuses AY (vahistamismäärus – tunnistaja) (C-268/17, EU:C:2018:602) vastama vahistamismääruse teinud õigusasutuse esitatud küsimustele Euroopa vahistamismääruste täitmise kohta, erinevad põhikohtuasja asjaolud siiski selle kohtuasja asjaoludest, milles viidatud kohtuotsus tehti. Viimati nimetatud kohtuasjas ei olnud vahistamismäärust täitev õigusasutus kõnealuse Euroopa vahistamismääruse kohta otsust teinud ning Euroopa Kohus tegi otsuse sisulise küsimuse kohta, mis puudutas *ne bis in idem*'i põhimõtet, mis pakkus huvi nii vahistamismääruse teinud õigusasutusele kui ka vahistamismäärust täitvale õigusasutusele.

45 Seejärel tuleb nende väitel arvesse võtta asjaolu, et cour d'appel de Bruxelles'i otsus keelduda L. Puig Gordit puudutava Euroopa vahistamismääruse täitmisest ei põhine mitte üksnes sellel, et on rikutud õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, vaid ka sellel, et on rikutud süütuse presumptsiooni. Esimene kuni kuues küsimus ei puuduta aga viimati nimetatud alust, mis tähendab, et Euroopa Kohtu vastused nendele küsimustele ei saa mingil juhul viia järelduseni, et Euroopa vahistamismäärus tuleb täita.

46 Lõpuks on kolmel süüdistataval põhikohtuasjas Euroopa Parlamendi liikmena nende sõnul immuniteet, mistõttu ei saa nende suhtes teha Euroopa vahistamismäärust, mis muudab nende puhul esimese kuni kuuenda küsimuse hüpoteetiliseks.

47 Teiseks väidavad C. Ponsatí Obiols, L. Puig Gordi, C. Puigdemont Casamajó ja A. Comín Oliveres, et esimene küsimus on igal juhul vastuvõetamatu ühel teisel põhjusel. Selle küsimuse eesmärk on nimelt saada Euroopa Kohtult raamotsuse 2002/584 tõlgendamise juhtnöörid, mis võimaldavad hinnata Belgia õigusnormi kooskõla selle raamotsusega, samas kui see säte jääb Belgia õiguskorras kehtima olenemata Euroopa Kohtu vastusest, kuna sellel raamotsusel ei ole vahetut õigusmõju.

48 Kolmandaks väidavad M. Rovira Vergés ja A. Gabriel Sabaté, et viies küsimus ei ole põhikohtuasjaga seotud, kuna süüdistatavatel ei olnud võimalik vaidlustada eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevust ega tugineda oma põhiõigustele Hispaania kohtutes.

49 Neljandaks väidavad M. Rovira Vergés ja A. Gabriel Sabaté, et kuues küsimus tuleb tunnistada vastuvõetamatuks, väites vastavalt, et käesoleval juhul tugines vahistamismäärust täitev õigusasutus Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) esitatud lisateabele ning et Euroopa Kohtu pädevuses ei ole otsustada, kas vahistamismäärust täitval õigusasutusel on otstarbekas küsida lisateavet.

50 Seoses nende erinevate nüanssidega väärib märkimist, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö raames üksnes põhikohtuasja menetleva ja selles tehtava kohtulahendi eest vastutava liikmesriigi kohtu ülesanne kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus järelikult reeglina kohustatud vastama (vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

51 Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamast vaid siis, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Mis puudutab esiteks väidet, et esimene kuni kuues küsimus ei ole põhikohtuasja kriminaalmenetluse läbiviimise seisukohast vajalikud, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et eelotsusetaotluse eesmärk on eelkõige võimaldada tal kindlaks teha, kas ta võib teha L. Puig Gordi suhtes uue Euroopa vahistamismääruse pärast seda, kui tema

suhtes tehtud eelmise Euroopa vahistamismääruse täitmisest on keeldutud, ning kas ta peab säilitama või tühistama põhikohtuasjas kõne all olevas kriminaalmenetluses teiste süüdistatavate suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärused.

53 Need kaalutlused õigustavad seda, et nimetatud kohus võib vahistamismääruse teinud õigusasutusena esitada Euroopa Kohtule küsimusi Euroopa vahistamismääruse täitmise tingimuste kohta.

54 Nimelt on põhiõiguste tagamine Euroopa vahistamismäärust puudutavas menetluses esmajärjekorras vahistamismääruse teinud liikmesriigi ülesanne. Seega, arvestades, et sellise vahistamismääruse tegemise tagajärjeks võib olla selle isiku vahistamine, kelle suhtes on vahistamismäärus tehtud, peab vahistamismääruse teinud õigusasutusel nende õiguste tagamiseks olema võimalus esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus, et teha kindlaks, kas ta peab säilitama või tühistama Euroopa vahistamismääruse või võib ta sellise vahistamismääruse teha (vt selle kohta 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus AY (vahistamismäärus – tunnistaja), C-268/17, EU:C:2018:602, punktid 28 ja 29, ning 28. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (õiguste deklaratsioon), C-649/19, EU:C:2021:75, punkt 39).

55 Nõustuda ei saa A. Ponsatí Obiolsi argumendiga, et seda õigust ei saa kasutada selleks, et teha kindlaks, millistel tingimustel peab vahistamismäärust täitev õigusasutus Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 teise lõigu järgimise tagamiseks keelduma Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kuna Euroopa vahistamismääruse teinud õigusasutus peab vastastikuse usalduse põhimõtte ja lojaalse koostöö põhimõtte järgimiseks hoiduma sellise Euroopa vahistamismääruse tegemisest või säilitamisest, mille täitmisest tuleb keelduda, konkreetselt just selleks, et artikli 47 teise lõigu rikkumist vältida (vt analoogia alusel 11. novembri 2021. aasta kohtuotsus Gavanozov II, C-852/19, EU:C:2021:902, punkt 60).

56 Ka asjaolu, millele viitab A. Ponsatí Obiols, et üks vahistamismäärust täitev õigusasutus on juba keeldunud täitmast L. Puig Gordi suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust, ei tähenda, et esimene kuni kuues küsimus ei ole kuidagi seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kuna sellise keeldumisotsuse olemasolu võib vastupidi õigustada seda, et eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab küsimuse selle kohta, kas ta võib liidu õigust eiramata teha uue Euroopa vahistamismääruse, et saavutada L. Puig Gordi üleandmine, ja kas teiste põhikohtuasja süüdistatavate suhtes tuleb võtta uusi meetmeid.

57 Neil tingimustel, arvestades, et sellise hindamise eesmärk on lõppkokkuvõttes täpsustada vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevust ja kohustusi, ei ole asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei esita Euroopa Kohtule küsimusi kõigi aluste kohta, millele cour d’appel de Bruxelles tugines L. Puig Gordi suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumisel, piisav tõendamaks, et esimesel kuni kuuendal küsimusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.

58 Lisaks ei tõenda asjaolu, et kolmel põhikohtumenetluses süüdistataval on Euroopa Parlamendi liikmetena immuniteet, igal juhul seda, et need küsimused on hüpoteetilised, kuna teistel selles menetluses süüdistatavatel, sealhulgas L. Puig Gordil, sellist immuniteeti ei ole.

59 Teiseks, mis puudutab konkreetsemalt esimese küsimuse väidetavat vastuvõetamatust, siis piisab, kui meenutada, et vastavalt ELTL artiklile 267 on Euroopa Kohus pädev tegema eelotsuseid Euroopa Liidu institutsioonide õigusaktide tõlgendamise kohta, sõltumata sellest, kas neil on

vahetu õigusmõju või mitte (vt selle kohta 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, punkt 89, ja 15. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Križan jt, C-416/10, EU:C:2013:8, punkt 56).

60 Kolmandaks, mis puudutab viienda küsimuse väidetavat vastuvõetamatust, siis tuleb märkida, et M. Rovira Vergési ja A. Gabriel Sabaté selle kohta esitatud argumendid räägivad vastu eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud andmetele tagaotsitavaid isikuid puudutava menetluse käigu kohta Hispaania kohtutes.

61 Ent ELTL artikli 267 alusel algatatud menetlustes, mis põhinevad selgel riigisiseste kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete eristamisel, on kohtuasja faktiliste asjaolude tuvastamine ja hindamine ning riigisisese õiguse tõlgendamine vaid liikmesriigi kohtu pädevuses (vt selle kohta 14. juuli 2022. aasta kohtuotsus Volkswagen, C-134/20, EU:C:2022:571, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Sama kehtib neljandaks M. Rovira Vergési argumendi kohta, mille kohaselt tuleb kuues küsimus tunnistada vastuvõetamatuks põhjusel, et vahistamismäärust täitev õigusasutus tugines käesoleval juhul Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kui vahistamismääruse teinud õigusasutuse esitatud lisateabele. Viimane rõhutas nimelt eelotsusetaotluses sõnaselgelt, et ta ei esitanud vahistamismäärust täitvale õigusasutusele sellist teavet, vaid et üks tema liikmetest oli vastanud Belgia prokuratuuri küsimustele, et see saaks valmistada ette oma argumendid kohtuistungil, mis toimus põhikohtuasjas kõne all olevate Euroopa vahistamismääruste täitmise menetluses.

63 Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab A. Gabriel Sabaté, ei küsi eelotsusetaotluse esitanud kohus oma kuuendas küsimuses Euroopa Kohtult mitte seda, kas vahistamismäärust täitval õigusasutusel on otstarbekas esitada lisateabe taotlus, vaid seda, kas sellel õigusasutusel on kohustus esitada selline taotlus enne, kui ta võib Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda väitega, et vahistamismääruse teinud õigusasutus ei ole pädev tegema Euroopa vahistamismäärust ja et esineb suur oht põhiõiguste rikkumiseks Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriigis.

64 Seda küsimust tuleb aga käsitada liidu õiguse tõlgendamist puudutava küsimusena. Järelikult on Euroopa Kohus kohustatud sellele küsimusele vastama.

65 Eeltoodust tuleneb, et esimene kuni kuues küsimus on vastuvõetavad.

Sisulised küsimused

Esimene küsimus

66 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsust 2002/584 tuleb tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitval õigusasutusel on õigus keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, tuginedes täitmata jätmise alusele, mis ei tulene sellest raamotsusest, vaid lähtub üksnes vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusest.

67 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et raamotsus 2002/584, mis viib sisse kuritegude toimepanemises süüdi mõistetute või kahtlustatavate üleandmise lihtsustatud ja tõhusa süsteemi, on mõeldud hõlbustama ja kiirendama õigusalast koostööd, et aidata saavutada eesmärki kujundada liit vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks alaks, põhinedes suurel

usaldusel, mis peab liikmesriikide vahel olema (29. aprilli 2021. aasta kohtuotsus X (Euroopa vahistamismäärus – *ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

68 Selleks tuleneb raamotsusest ja eelkõige selle artikli 1 lõikest 2, et Euroopa vahistamismääruse täitmine kujutab endast reeglit, täitmisest keeldumine seevastu erandit, mida tuleb tõlgendada kitsalt (vt selle kohta 29. aprilli 2021. aasta kohtuotsus X (Euroopa vahistamismäärus – *ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

69 Sellega seoses tuleb esiteks rõhutada, et vastastikuse tunnustamise põhimõte eeldab, et ainult Euroopa vahistamismäärused nimetatud raamotsuse artikli 1 lõike 1 tähenduses kuuluvad raamotsuse sätete alusel täitmisele, mis eeldab, et Euroopa vahistamismääruse, mis on selles sättes määratletud kui „kohtuotsus“, teeks „õigusasutus“ raamotsuse artikli 6 lõike 1 tähenduses (17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

70 Teiseks ei tohi vahistamismäärust täitev õigusasutus täita Euroopa vahistamismäärust, mis ei järgi miinimumnõudeid, millest sõltub selle kehtivus ja mille hulka kuuluvad raamotsuse 2002/584 artiklis 8 ette nähtud nõuded (vt selle kohta 6. detsembri 2018. aasta kohtuotsus IK (lisakaristuse täideviimine), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punkt 43, ja 9. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus NJ (Viini prokuratuur), C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, punkt 29).

71 Kolmandaks, vahistamismäärust täitvad õigusasutused peavad keelduma või võivad keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest raamotsuse artiklites 3, 4 ja 4a sätestatud täitmata jätmise alustel (vt selle kohta 27. mai 2019. aasta kohtuotsus PF (Leedu peaprokurör), C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

72 Neljandaks võib harta artiklites 4 ja 47 sätestatud põhiõiguste rikkumise ohu esinemine võimaldada vahistamismäärust täitval õigusasutusel erandkorras ja pärast asjakohast hindamist keelduda nimetatud raamotsuse artikli 1 lõike 3 alusel Euroopa vahistamismääruse täitmisest (vt selle kohta 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 83, ja 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

73 Seega tuleb tõdeda, et kõik Euroopa Kohtu praktikas välja toodud alused, mis kohustavad vahistamismäärust täitvat õigusasutust jätma Euroopa vahistamismäärus täitmata või lubavad selle täitmata jätta, põhinevad raamotsusel 2002/584.

74 Lisaks nähtub eeltoodust, et nendel alustel on rangelt piiratud ulatus ja need võimaldavad seega Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda üksnes erandkorras.

75 Kui aga nõustuda sellega, et iga liikmesriik võib nendele alustele lisada muid aluseid, mis võimaldavad vahistamismäärust täitval õigusasutusel jätta Euroopa vahistamismäärus täitmata, kahjustaks see ühelt poolt raamotsuse 2002/584 ühetaolist kohaldamist, muutes selle kohaldamise sõltuvaks riigisisese õiguse normidest, ning muudaks teiselt poolt raamotsuse artikli 1 lõikes 2 sätestatud kohustuse täita Euroopa vahistamismäärused tulemusetuks, võimaldades igal liikmesriigil praktikas vabalt määratleda oma täitvate õigusasutuste jaoks selle kohustuse ulatuse.

76 Selline tõlgendus takistaks süüdimõistetute või kahtlustatavate üleandmise lihtsustatud ja tõhusa süsteemi – mis on loodud raamotsusega – nõuetekohast toimimist ning läheks seega vastuollu raamotsuse eesmärgiga, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 67.

77 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et Belgia kohtud keeldusid L. Puig Gordi suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust täitmast, tuginedes Euroopa vahistamismäärust käsitleva 19. detsembri 2003. aasta seaduse artikli 4 punktile 5°, milles on sätestatud, et Euroopa vahistamismääruse täitmisest tuleb keelduda, kui on põhjendatult alust arvata, et see täitmine tooks kaasa selle, et rikutakse asjaomase isiku põhiõigusi, mis on tagatud liidu õigusega.

78 Ent juhul, kui sellist sätet tõlgendada nii, et sellel on sama kohaldamisala kui raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikel 3, siis võimaldab see Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda ainult käesoleva kohtuotsuse punktis 72 nimetatud raamistikus ja seda ei saa seega käsitada nii, et sellega kehtestatakse täitmata jätmise alus, mis ei tulene sellest raamotsusest.

79 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et raamotsust 2002/584 tuleb tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitval õigusasutusel ei ole õigust keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, tuginedes täitmata jätmise alusele, mis ei tulene sellest raamotsusest, vaid lähtub üksnes vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusest. Seevastu võib see õigusasutus kohaldada riigisisest õigusnormi, mis näeb ette, et Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldutakse, kui see tooks kaasa liidu õigusega tagatud põhiõiguse rikkumise, tingimusel et selle õigusnormi kohaldamisala ei lähe kaugemale raamotsuse artikli 1 lõike 3 kohaldamisalast, nagu Euroopa Kohus on seda tõlgendanud.

Teine küsimus

80 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kolmas küsimus

81 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikeid 1 ja 2 ning artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus võib kontrollida, kas Euroopa vahistamismääruse on teinud õigusasutus, kes oli selleks pädev, ning keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui ta leiab, et see nii ei ole.

82 Nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 69, tuleneb raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõigetest 1 ja 2, et täita tuleb ainult need Euroopa vahistamismäärused, mille on teinud õigusasutus raamotsuse artikli 6 lõike 1 tähenduses.

83 Raamotsuse 2002/584 artikli 6 lõige 1 näeb ette, et vahistamismääruse teinud õigusasutus on vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusasutus, kes on pädev tegema Euroopa vahistamismäärust selle riigi õiguse alusel.

84 Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et mõistet „õigusasutus“ selle sätte tähenduses tuleb kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt (vt selle kohta 27. mai 2019. aasta kohtuotsus OG ja PI (Lübecki prokuratuur ja Zwickau prokuratuur), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 49) ja et see mõiste eeldab muu hulgas, et asjaomane asutus tegutseb Euroopa

vahistamismääruse tegemisega seotud ülesannete täitmisel sõltumatult (vt selle kohta 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 38).

85 Kuigi vahistamismäärust täitev õigusasutus peab seega enne Euroopa vahistamismääruse täitmist veenduma, et selle on tõepoolest teinud õigusasutus artikli 6 lõike 1 tähenduses, ei saa vahistamismäärust täitev õigusasutus selle sätte alusel seevastu kontrollida, kas vahistamismääruse teinud õigusasutus on vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusnormide kohaselt pädev Euroopa vahistamismäärust tegema.

86 Ehkki liidu seadusandja andis mõistele „õigusasutus“ raamotsuse 2002/584 tähenduses autonoomse ja ühtse tähenduse, on ta siiski jätnud igale liikmesriigile võimaluse määrata oma menetlusautonoomia raames need õigusasutused, kes on pädevad Euroopa vahistamismäärust tegema (vt selle kohta 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, punkt 31, ning 27. mai 2019. aasta kohtuotsus OG ja PI (Lübecki prokuratuur ja Zwickau prokuratuur), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 48).

87 Kuna see määramine toimub liidu seadusandja tehtud valiku tõttu ainult iga liikmesriigi õiguse alusel, siis on vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusasutuste ülesanne raamotsuse 2002/584 artikli 6 lõikes 1 määratletud raamistikus ja vajaduse korral liikmesriigi kõrgema astme kohtute järelevalve all hinnata oma pädevust teha Euroopa vahistamismäärus selle liikmesriigi õiguse alusel.

88 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 74 märkis, tähendaks seisukoht, et vahistamismääruse teinud õigusasutuse hinnangut enda pädevusele võib seejärel kontrollida vahistamismäärust täitev õigusasutus seda, et viimati nimetatud asutusele antakse üldine ülesanne kontrollida vahistamismääruse teinud liikmesriigis tehtud menetlusotsuseid, mis oleks vastuolus vastastikuse tunnustamise põhimõttega, mis on raamotsuse 2002/584 põhjenduse 6 kohaselt õigusalase koostöö nurgakivi.

89 Järelikult tuleb kolmandale küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikeid 1 ja 2 ning artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või kontrollida, kas Euroopa vahistamismääruse on teinud õigusasutus, kes oli selleks pädev, ega keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui ta leiab, et see nii ei ole.

Neljanda küsimuse punkt c ja viies küsimus

90 Sissejuhatuseks tuleb ühelt poolt märkida, et neljanda küsimuse punkt c puudutab üldiselt andmeid, mis peavad vahistamismäärust täitval õigusasutusel olema, et keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et see täitmine tooks kaasa põhiõiguste rikkumise ohu vahistamismääruse teinud liikmesriigis, mis õigustab selle alaküsimuse käsitlemist esimesena.

91 Teiselt poolt, hoolimata selle alaküsimuse üldisest sõnastusest nähtub eelotsusetaotlusest, et Tribunal Supremol (kõrgeim kohus) tekib täpsemalt küsimus, kas selle täitmise seisukohast omab tähtsust väidetav oht, et pärast seda, kui isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, antakse üle sellele liikmesriigile, rikutakse selle isiku suhtes harta artikli 47 teist lõiku, kuna tema üle mõistaks kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus.

92 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et oma neljanda küsimuse punktiga c ja viienda küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 tuleb harta artikli 47 teist lõiku arvestades tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus, kes peab otsustama selle isiku üleandmise üle, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, võib keelduda vahistamismääruse täitmisest, kui ta leiab, et on oht, et pärast isiku üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, samas kui nimetatud isik on saanud tugineda oma põhiõigustele selle liikmesriigi kohtus, et vaidlustada vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevus ja see Euroopa vahistamismäärus.

93 Siinkohal on oluline meenutada, et nii liikmesriikide vastastikuse usalduse põhimõte kui ka vastastikuse tunnustamise põhimõte, mis ise tugineb liikmesriikidevahelisele vastastikusele usaldusele, on liidu õiguses määrava tähtsusega, kuna need võimaldavad luua ja säilitada sisepiirideta ala. Vastastikuse usalduse põhimõtte kohaselt on iga liikmesriik kohustatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala osas eeldama – välja arvatud juhul, kui esineb erandlikke asjaolusid –, et kõik ülejäänud liikmesriigid järgivad liidu õigust ja eriti liidu õiguses tunnustatud põhiõigusi (22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

94 Seega, kui liikmesriigid rakendavad liidu õigust, siis võivad nad olla selle sama õiguse alusel kohustatud eeldama, et teised liikmesriigid järgivad põhiõigusi, mistõttu neil puudub nii võimalus nõuda teiselt liikmesriigilt põhiõiguste riigisisest kaitset kõrgemal tasemel, kui see on tagatud liidu õigusega, kui ka võimalus kontrollida – välja arvatud erandjuhtudel –, kas see teine liikmesriik on tegelikult konkreetsel juhul järginud liidus tagatud põhiõigusi (22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

95 Samas rajaneb suur usaldus liikmesriikide vahel, millel Euroopa vahistamismääruse mehhanism põhineb, eeldusel, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi kriminaalkohtud, kes pärast Euroopa vahistamismääruse täitmist peavad läbi viima kriminaalmenetluse kohtu alla andmiseks või vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täideviimiseks ning sisulise kriminaalmenetluse, vastavad nõuetele, mis tulenevad harta artikli 47 teise lõiguga tagatud põhiõigusest õiglasele kohtulikule arutamisele. See põhiõigus on ülimalt oluline, et tagada kõikide liidu õigusega isikutele antud õiguste ja ELL artiklis 2 osutatud liikmesriikide ühiste väärtuste, eeskätt õigusriigi väärtuse kaitse (22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

96 Neil asjaoludel, kuigi iga liikmesriik peab kõigepealt selleks, et tagada selle mehhanismi toimimise aluseks oleva vastastikuse usalduse põhimõtte ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte täielik kohaldamine, Euroopa Kohtu lõppkontrolli all tagama nimetatud põhiõiguse nõuete järgimise, hoidudes kõigist meetmetest, mis võivad seda kahjustada, võib vahistamismäärust täitval õigusasutusel olla juhul, kui esineb tegelik oht, et kui isik, kelle kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, antakse üle vahistamismääruse teinud õigusasutusele, rikutakse seda põhiõigust, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 72, õigus jätta see Euroopa vahistamismäärus raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõike 3 alusel erandkorras täitmata

(22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

97 Sellega seoses tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et kui vahistamismäärust täitval õigusasutusel, kes peab tegema otsuse sellise isiku üleandmise kohta, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, on sellist teavet, mis viitab tegelikule ohule, et süsteemsete või üldiste puuduste tõttu vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises rikutakse harta artikli 47 teises lõigus tagatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele, siis peab see asutus konkreetselt ja täpselt kontrollima, kas selle isiku isiklikku olukorda ning selle süüteo laadi, millega seoses tema suhtes menetlus toimub, ja Euroopa vahistamismääruse tegemise aluseks olevat faktilist konteksti arvestades on põhjendatult alust arvata, et viimati nimetatud riigile üleandmise korral esineb isiku puhul selline oht (vt selle kohta 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 52, ning 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 50).

98 Mis puudutab selle kaheetapilise kontrolli kohaldatavust Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise alusele, mida käsitleb neljanda küsimuse punkt c, siis tuleb meenutada, et vahistamismäärust täitev õigusasutus peab eelkõige läbi viima sellise kontrolli, et hinnata, kas puudutatud isiku üleandmise korral esineb tegelik oht, et rikutakse tema põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele seaduse alusel moodustatud kohtus, mis on sätestatud harta artikli 47 teises lõigus (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 66).

99 Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast, mis käsitleb Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklit 6, mida tuleb harta artikli 47 tõlgendamisel arvesse võtta (vt selle kohta 26. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (õigus olla ära kuulatud vahistamismäärust täitva õigusasutuse poolt), C-428/21 PPU ja C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, punkt 64), tuleneb, et kohtu pädevus asja lahendamiseks asjakohaste riigisiseste õigusnormide alusel on seotud „seaduse alusel moodustatud kohtu“ nõudega selle konventsiooni artikli 6 lõike 1 tähenduses (vt selle kohta EIK 20. juuli 2006. aasta otsus Sokurenko ja Strygun *vs.* Ukraina, CE:ECHR:2006:0720JUD002945804, punktid 26–29, ja EIK 1. detsembri 2020. aasta otsus Guðmundur Andri Ástráðsson *vs.* Island, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, punktid 217 ja 223).

100 Eelkõige ei saa seaduse alusel moodustatud kohtuks nimetatud artikli 6 lõike 1 tähenduses pidada riigi kõrgeimat kohut, kes teeb kriminaalasjas esimese ja viimase astmena kohtuotsuse, ilma et tal oleks selget õiguslikku alust, mis annaks talle pädevuse kõigi süüdistatavate suhtes otsuse tegemiseks (vt selle kohta EIK 22. juuni 2000. aasta otsus Coëme jt *vs.* Belgia, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, punktid 107–110, ja EIK 2. juuni 2005. aasta otsus Claes jt *vs.* Belgia, CE:ECHR:2005:0602JUD004682599, punktid 41–44).

101 Neil asjaoludel tuleb märkida, et kuigi vahistamismäärust täitev õigusasutus ei saa kontrollida vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevust, nagu nähtub vastusest kolmandale küsimusele, peab vahistamismäärust täitev õigusasutus seevastu juhul, kui isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, väidab, et pärast tema üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile

rikutakse tema suhtes harta artikli 47 teist lõiku, kuna tema üle mõistaks seal kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, hindama selle väite põhjendatust käesoleva kohtuotsuse punktis 97 nimetatud kaheetapilise kontrolli raames.

102 Mis puudutab selle kontrolli sisu, siis tuleb märkida, et esimeses etapis peab vahistamismäärust täitev õigusasutus kindlaks tegema, kas on objektiivseid, usaldusväärseid, täpseid ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmeid, mis tõendavad tegelikku ohtu, et vahistamismääruse teinud liikmesriigis rikutakse harta artikli 47 teise lõiguga tagatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on eelkõige seotud seaduse alusel moodustatud kohut puudutava nõude rikkumisega süsteemsete või üldiste puuduste tõttu selles liikmesriigis või puuduste tõttu, mis puudutavad objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma, kuhu asjaomane isik kuulub (vt selle kohta 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 89, ning 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 67).

103 Seoses väidetega, mis puudutavad ohtu, et isiku kohta, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, teeb otsuse kohus, kellel puudub selleks pädevus, peab vahistamismäärust täitev õigusasutus selleks, et teha kindlaks, kas need puudused on tõendatud, andma vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimisele üldhinnangu, arvestades seaduse alusel moodustatud kohtu nõuet (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 77). Kui sellest üldhinnangust nähtub, et süüdistatavad on selles liikmesriigis üldiselt jäetud ilma tõhusast õiguskaitsevahendist, mis võimaldab kontrollida nende suhtes otsust langetava kriminaalkohtu pädevust kas nii, et see kohus hindab ise enda pädevust, või nii, et on võimalik pöörduda teise kohtu poole, siis peab see õigusasutus asuma seisukohale, et need puudused on tuvastatud.

104 Selles osas tuleb märkida, et kuna väiteid selle kohta, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtul puudub pädevus mõista kohut isiku üle, kelle kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, ei tohi segi ajada vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevuse või Euroopa vahistamismääruse tegemise tingimuste vaidlustamisega, siis ei saa asjaolu, et viimati nimetatud pädevust või neid tingimusi saab vaidlustada või et need on tegelikult vaidlustatud asjaomases menetluses selle liikmesriigi kohtutes, iseenesest pidada määravaks nimetatud Euroopa vahistamismääruse täitmise üle otsustamisel.

105 Siiski peab vahistamismäärust täitev õigusasutus arvesse võtma Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluste käiku vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtutes – kuna see annab teavet nende kohtute praktika ja asjasse puutuvate riigisiseste õigusnormide tõlgendamise kohta –, kui ta hindab üldiselt selle kriminaalmenetluse ootuspärasust, mis järgneb selle isiku üleandmisele, kelle kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus (vt analoogia alusel 15. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika), eelkõige niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas, kus selle liikmesriigi õiguse kohaselt peab sama kohus põhimõtteliselt täitma vahistamismääruse teinud õigusasutuse ja kohtuotsust tegeva kohtu ülesandeid.

106 Teises etapis peab vahistamismäärust täitev õigusasutus konkreetselt ja täpselt kontrollima, mil määral võivad käesoleva kohtuotsuse punktis 97 nimetatud kontrolli esimeses etapis tuvastatud puudused mõjutada menetlusi, millele allutatakse isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, ja kas selle isiku isiklikku olukorda ning selle süüteo laadi, millega seoses tema

suhtes menetlus toimub, ja Euroopa vahistamismääruse tegemise aluseks olevat faktilist tausta arvestades on põhjendatult alust arvata, et sellele liikmesriigile üleandmise korral ähvardab nimetatud isikut tegelik oht, et rikutakse harta artikli 47 teises lõigus tagatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele (vt selle kohta 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 55, ning 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 53).

107 Kui see oht tuleneb asjaomase isiku väidete kohaselt asjaolust, et üleandmise korral võib tema suhtes teha otsuse kohus, kellel puudub selleks pädevus, saab sellise ohu olemasolu tuvastada üksnes siis, kui vahistamismääruse teinud liikmesriigis kohaldatavaid kohtualluvust ja kohtumenetlust reguleerivad norme arvestades on ilmne, et kohtul, kes tõenäoliselt peab lahendama seda isikut puudutavat kohtuasja, puudub pädevus.

108 Kuigi selline pädevuse puudumine võib tekitada õiguspäraseid kahtlusi eelkõige seoses asjaomase kohtu erapooletusega ja takistada selle isiku üleandmist, ei saa sellist järeldust põhjendada erinevustega nende normide täpse kohaldamisala osas vahistamismääruse teinud liikmesriigi ja vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutuste vahel.

109 Lõpuks, kuna eelotsusetaotlusest ilmneb, et Tribunal Supremol (kõrgeim kohus) on tekkinud eelkõige küsimus, kas vahistamismäärust täitval õigusasutusel on võimalik keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest harta artikli 47 teise lõigu rikkumise ohu tõttu, ilma et ta oleks tuvastanud süstemaatilisi või üldisi puudusi vahistamismääruse teinud liikmesriigis, siis tuleb meenutada, et need kaks kontrollietappi, mida on nimetatud käesoleva kohtuotsuse punktis 97, eeldavad saadud teabe analüüsimist erinevate kriteeriumide alusel, mistõttu ei saa need etapid kattuda (vt selle kohta 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus), C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 56).

110 Selles osas tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et kui vahistamismäärust täitev õigusasutus tuvastab, et esinevad asjaolud, mis tõendavad süsteemsete või üldiste puuduste olemasolu vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises, ei saa see õigustada seda, et see õigusasutus keeldub Euroopa vahistamismäärust täitmast, ilma et ta oleks käesoleva kohtuotsuse punktis 97 nimetatud kontrolli teist etappi läbi viinud (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 81).

111 Samuti juhul, kui isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, leiab, et tema puhul esineb harta artikli 47 teise lõigu rikkumise oht, kuna tema üle mõistaks kohut vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohus, kellel puudub selleks pädevus, kuid vahistamismäärust täitev õigusasutus leiab, et tema käsutuses olevad andmed ei kujuta endast objektiivseid, usaldusväärseid, täpseid ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmeid, mis tõendaksid, et on süsteemseid või üldisi puudusi selle liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu see isik kuulub, ei saa see asutus keelduda selle Euroopa vahistamismääruse täitmisest selle isiku poolt väidetud põhjusel.

112 Nimelt on oluline rõhutada, et kui vahistamismääruse teinud liikmesriigi õiguskorras on ette nähtud õiguskaitsevahendid, mis võimaldavad kontrollida Euroopa vahistamismääruse täitmisel üleantava isiku üle kohut mõistva kohtu pädevust kas nii, et see kohus hindab ise enda pädevust, või nii, et on võimalik pöörduda teise kohtu poole, siis saab ohtu, et selle isiku üle mõistab kohut selle liikmesriigi kohus, kellel puudub selleks pädevus, põhimõtteliselt vältida, kui isik kasutab neid õiguskaitsevahendeid.

113 Lisaks, võttes arvesse harta artikli 47 teise lõigu rikkumise laadi, millele viitab isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus ja kes on neljanda küsimuse punktis c kirjeldatud olukorras, tuleb tõdeda, et selleks, et sellised õiguskaitsevahendid oleks tõhusad, peab nende kasutamine võimaldama vältida selle rikkumise toimumist või igal juhul sellest tuleneva korvamatu kahju tekkimist.

114 Kui aga puuduvad objektiivsed, usaldusväärsed, täpsed ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmed, mis tõendaksid, et esineb süsteemseid või üldisi puudusi selle liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu asjaomane isik kuulub, ei ole vahistamismäärust täitval õigusasutusel alust eeldada, et käesoleva kohtuotsuse punktis 112 nimetatud õiguskaitsevahendid puuduvad või ei ole tõhusad, vaid see õigusasutus on vastupidi kohustatud – nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktis 116 – vastastikuse usalduse põhimõtte kohaselt lähtuma oma analüüsis sellest, et need õiguskaitsevahendid on olemas ja on tõhusad.

115 Usaldus, mis peab seega olema vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtute suhtes, tuleneb pealegi käesoleva kohtuotsuse punktis 54 meenutatud põhimõttest, et selle isiku põhiõiguste tagamine, kelle kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, kuulub esmajärjekorras selle liikmesriigi pädevusse.

116 Sellise usalduse puudumise korral peaks vahistamismäärust täitev õigusasutus niipea, kui talle on esitatud sellised väited nagu põhikohtuasjas, kontrollima, kuidas vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtud kohaldavad oma kohtualluvuse ja kohtumenetluse norme üksikjuhtumil, mis läheks vastuollu raamotsuse 2002/584 aluseks oleva vastastikuse tunnustamise põhimõttega, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 88. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb aga, et seda raamotsust ei saa harta sätteid arvestades tõlgendada nii, et see seab kahtluse alla liikmesriikidevahelise õigusalase koostöö süsteemi tõhususe (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 47).

117 Eeltoodud tõlgendus võimaldab seega tagada, et vahistamismäärust täitva õigusasutuse kontrolli selle üle, kas vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtud järgivad harta artikli 47 teises lõigus ette nähtud õigust, saab Euroopa Kohtu praktika kohaselt ette näha üksnes erandlikel asjaoludel (vt selle kohta 18. detsembri 2014. aasta arvamus 2/13 (liidu ühinemine EIÕKga), EU:C:2014:2454, punkt 191).

118 See tõlgendus tagab samuti, et lisaks tagatistele, mis tulenevad harta artiklist 47 isikule, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, võetakse arvesse ka muid huve, näiteks vajadust austada olenevalt olukorrast kõnealuste kuritegude ohvrite põhiõigusi (vt analoogia alusel 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punktid 60–63).

119 Eeltoodut arvestades tuleb neljanda küsimuse punktile c ja viiendale küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 tuleb harta artikli 47 teist lõiku arvestades tõlgendada nii, et vahistamismäärust täitev õigusasutus, kes peab otsustama sellise isiku üleandmise üle, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, ei või keelduda vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et on oht, et pärast selle isiku üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, välja arvatud juhul, kui

– ühelt poolt on sellel õigusasutusel objektiivsed, usaldusväärsed, täpsed ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmed, mis tõendavad, et esineb süsteemseid või üldisi puudusi vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu asjaomane isik kuulub, arvestades seaduse alusel moodustatud kohtu nõuet, mis tähendab, et asjaomased õigussubjektid on selles liikmesriigis üldiselt jäetud ilma tõhusast õiguskaitsevahendist, mis võimaldab kontrollida nende suhtes otsust langetava kriminaalkohtu pädevust, ja

– teiselt poolt tuvastab nimetatud õigusasutus, et kõnealuse juhtumi konkreetsetel asjaoludel on põhjendatult alust arvata, et lähtudes eelkõige selle isiku, kelle kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, esitatud andmetest, mis on seotud tema isikliku olukorraga, kuriteo laadiga, mille tõttu tema suhtes menetlus toimub, faktilise kontekstiga, milles see Euroopa vahistamismäärus tehti, või lähtudes muudest olulistest asjaoludest, on ilmne, et kohtul, kes tõenäoliselt peab lahendama seda isikut puudutavat kohtuasja, puudub selleks pädevus.

120 Asjaolul, et asjaomane isik on saanud vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtutes tugineda oma põhiõigustele, et vaidlustada vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevus ja tema suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärus, ei ole selles suhtes otsustavat tähtsust.

Neljanda küsimuse punktid a ja b

121 Neljanda küsimuse punktidega a ja b soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 tuleb harta artikli 47 teist lõiku arvestades tõlgendada nii, et olukorras, kus isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, väidab, et on oht, et pärast tema üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, võib ainuüksi WGAD aruande olemasoluga põhjendada seda, et vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub Euroopa vahistamismääruse täitmisest, või kui see nii ei ole, siis võib see õigusasutus seda arvesse võtta otsustamisel, kas nimetatud Euroopa vahistamismääruse täitmisest tuleks keelduda selle isiku poolt väidetud põhjusel.

122 Neljanda küsimuse punktile c antud vastusest tuleneb, et Euroopa vahistamismääruse täitmisest võib põhjusel, et on oht, et isiku üle, kelle suhtes see on tehtud, mõistab pärast tema üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, keelduda vaid siis, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus tuvastab ühelt poolt tegeliku ohu, et selles liikmesriigis rikutakse harta artikli 47 teises lõigus tagatud põhiõigust õiglasele kohtulikule arutamisele süsteemsete või üldiste puuduste tõttu vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puuduste tõttu, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu see isik kuulub, ja tuvastab teiselt poolt selle, et on ilmne, et kohtul, kes tõenäoliselt peab kõnealuses liikmesriigis lahendama nimetatud isikut puudutavat kohtuasja, puudub pädevus.

123 Kuna selline järeldus peab põhinema nii objektiivsetel, usaldusväärsetel, täpsetel ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmetel, mis puudutavad vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimist, kui ka tagaotsitava isiku individuaalse olukorra konkreetsel ja täpsel analüüsil, ei saa WGAD aruanne, mis eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud teabe kohaselt ei käsitle otseselt seda olukorda, olla piisav, et põhjendada selle isiku suhtes tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumist.

124 Siiski tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et objektiivsed, usaldusväärsed, täpsed ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmed, millele vahistamismäärust täitev õigusasutus peab tuginema, et viia läbi käesoleva kohtuotsuse punktis 97 nimetatud kontrolli esimene etapp, võivad tuleneda muu hulgas niisuguste rahvusvaheliste kohtute nagu Euroopa Inimõiguste Kohtu otsustest, vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtute otsustest ning Euroopa Nõukogu organite või ÜRO süsteemi kuuluvate organite tehtud otsustest või koostatud aruannetest ja muudest dokumentidest (vt selle kohta 5. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 89).

125 Järelikult, kuna WGAD volitused tulenevad ÜRO Inimõiguste Nõukogu – kes ise on loodud ÜRO Peaassamblee 15. märtsi 2006. aasta resolutsiooniga 60/251 – resolutsioonidest 15/18, 20/16 ja 33/30, võib WGAD koostatud aruanne kuuluda andmete hulka, mida võib selle kontrolli esimeses etapis arvesse võtta, ilma et vahistamismäärust täitev õigusasutus oleks selles aruandes esitatud järeldustega siiski seotud.

126 Järelikult tuleb neljanda küsimuse punktidele a ja b vastata nii, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõiget 3 tuleb harta artikli 47 teist lõiku arvestades tõlgendada nii, et olukorras, kus isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, väidab, et on oht, et pärast tema üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, ei või ainuüksi WGAD aruande olemasoluga – mis ei puuduta otseselt selle isiku olukorda – põhjendada seda, et vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kuid see õigusasutus võib aruannet muude andmete hulgas arvesse võtta, kui ta hindab, kas on süsteemseid või üldisi puudusi selle liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu see isik kuulub.

Kuues küsimus

127 Kõigepealt tuleb märkida, et kuues küsimus puudutab võimalust keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest kas põhjusel, et vahistamismääruse teinud õigusasutusel puudub pädevus seda Euroopa vahistamismäärust teha, või kuna on oht, et pärast seda, kui isik, kelle suhtes see on tehtud, antakse üle vahistamismääruse teinud liikmesriigile, mõistab tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus.

128 Kuna kolmandale küsimusele antud vastusest tuleneb, et neist kahest põhjusest esimesega ei saa mingil juhul põhjendada Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumist, siis tuleb kuuendat küsimust analüüsida ainult osas, milles see puudutab nendest põhjustest teist.

129 Seega tuleb asuda seisukohale, et selle küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub ilma vahistamismääruse teinud

õigusasutuselt enne lisateavet küsimata Euroopa vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et on oht, et pärast seda, kui isik, kelle suhtes see on tehtud, antakse üle vahistamismääruse teinud liikmesriigile, mõistab tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus.

130 Raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõige 2 näeb ette, et kui vahistamismäärust täitev õigusasutus leiab, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi edastatud teabest ei piisa üleandmisotsuse tegemiseks, palub ta esitada kiiresti vajalikku lisateavet.

131 Euroopa Kohtu kohtupraktikast tuleneb ka, et eelkõige selleks, et tagada Euroopa vahistamismääruse toimimine, peab ELL artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus sätestatud lojaalse koostöö kohustus leidma rakendust vahistamismäärust täitvate ja vahistamismääruse teinud õigusasutuste dialoogis. Lojaalse koostöö põhimõttest tuleneb eelkõige, et liikmesriigid abistavad täielikus vastastikuses austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel (22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

132 Seda silmas pidades peavad vahistamismääruse teinud ja vahistamismäärust täitvad õigusasutused kriminaalasjades tõhusa koostöö tagamiseks täielikult kasutama eelkõige raamotsuse 2002/584 artikli 8 lõikes 1 ja artiklis 15 ette nähtud vahendeid, et soodustada vastastikust usaldust, millel see koostöö põhineb (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud liikmesriigis seaduse alusel moodustatud kohus), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

133 Selles kontekstis on oluline meenutada, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 107, võib vahistamismäärust täitev õigusasutus keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et on oht, et pärast seda, kui isik, kelle suhtes see on tehtud, antakse üle vahistamismääruse teinud liikmesriigile, mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, vaid eelkõige tingimusel, et see vahistamismäärust täitev õigusasutus on tuvastanud, et selles liikmesriigis kohaldatavaid kohtualluvust ja kohtumenetlust reguleerivad norme arvestades on ilmne, et kohtul, kes tõenäoliselt peab lahendama seda isikut puudutavat kohtuasja, puudub pädevus.

134 Kuna selline järeldus põhineb tingimata vahistamismääruse teinud liikmesriigi õiguse analüüsil, ei saa vahistamismäärust täitev õigusasutus sellist järeldust teha, küsimata vahistamismääruse teinud õigusasutuselt enne nende õigusnormide kohta teavet, sest vastasel juhul rikuks ta lojaalse koostöö põhimõtet.

135 Tuleb siiski rõhutada, et neljanda küsimuse punktile c antud vastusest tuleneb, et selline küsimine ei ole põhjendatud juhul, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus leiab, et tal ei ole objektiivseid, usaldusväärseid, täpseid ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmeid, mis võimaldaksid tuvastada süsteemseid või üldisi puudusi selle liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu asjaomane isik kuulub. Nimelt ei saa see õigusasutus niisugusel juhul keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, tuginedes sellele, et kohtul, kes tõenäoliselt peab selle isiku üle kohut mõistma, puudub ilmselgelt pädevus.

136 Järelikult tuleb kuuendale küsimusele vastata, et raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub ilma vahistamismääruse teinud õigusasutuselt enne lisateavet küsimata Euroopa vahistamismääruse

täitmisest põhjusel, et on oht, et pärast seda, kui isik, kelle suhtes see on tehtud, antakse üle vahistamismääruse teinud liikmesriigile, mõistab tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus.

Seitsmes küsimus

137 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et ta palub Euroopa Kohtult vastust seitsmendale küsimusele, kui esimesele kuni kuuendale küsimusele antud vastustest nähtub, et põhikohtuasja asjaoludel on isiku üleandmisest keeldumine neis küsimustes nimetatud keeldumise alustel raamotsusega 2002/584 vastuolus.

138 Kuna ELTL artikkel 267 ei anna Euroopa Kohtule pädevust kohaldada liidu õigusnorme konkreetsele juhtumile (vt selle kohta 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Bouygues travaux publics jt, C-17/19, EU:C:2020:379, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika), tuleb seitsmendale küsimusele igaks juhuks vastata, ilma et see mõjutaks pädevate kohtute hinnangut võimalusele täita eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt põhikohtuasjas tehtud Euroopa vahistamismäärusi.

139 Seitsmenda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsust 2002/584 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus mitme järjestikuse Euroopa vahistamismääruse tegemine tagaotsitava suhtes, et saavutada tema üleandmine liikmesriigi poolt pärast seda, kui see liikmesriik on keeldunud täitmast esimest Euroopa vahistamismäärust.

140 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et ükski raamotsuse 2002/584 säte ei välista isiku suhtes mitme järjestikuse Euroopa vahistamismääruse tegemist, sealhulgas juhul, kui selle isiku suhtes tehtud esimese Euroopa vahistamismääruse täitmisest on keeldutud.

141 Lisaks võib selline vahistamismääruse tegemine osutuda vajalikuks – eelkõige pärast seda, kui asjaolud, mis takistasid varasema Euroopa vahistamismääruse täitmist, on ära langenud või kui Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise otsus ei olnud kooskõlas liidu õigusega –, et viia tagaotsitava üleandmise menetlus lõpule ja soodustada seega, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 137 märkis, raamotsusega taotletud eesmärgi saavutamist, milleks on võidelda karistamata jäämise vastu.

142 Seevastu tuleneb ühelt poolt Euroopa Kohtu praktikast, et sellise Euroopa vahistamismääruse tegemine, mille täitmine toob kaasa harta artikli 47 rikkumise ja mille täitmisest peaks vahistamismäärust täitev õigusasutus Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikas välja toodud tingimustel keelduma, ei ole kooskõlas vastastikuse usalduse põhimõtte ja lojaalse koostöö põhimõttega (vt analoogia alusel 11. novembri 2021. aasta kohtuotsus Gavanozov II, C-852/19, EU:C:2021:902, punkt 60).

143 Järelikult ei saa vahistamismääruse teinud õigusasutus, kui asjaolud ei ole muutunud, teha isiku suhtes uut Euroopa vahistamismäärust pärast seda, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus on keeldunud täitmast varasemat selle isiku suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärust vastavalt raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõikele 3 tõlgendatuna harta artikli 47 teist lõiku arvestades.

144 Teiselt poolt, kuna – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 54 – Euroopa vahistamismääruse tegemise tagajärjeks võib olla selle isiku vahistamine, kelle suhtes see on tehtud, ja seega võib see kahjustada tema isikuvabadust, peab õigusasutus, kes kavatseb teha Euroopa vahistamismääruse, kontrollima, kas konkreetse juhtumi eripärasid arvestades on

vahistamismääruse tegemine proportsionaalne (vt selle kohta 27. mai 2019. aasta kohtuotsus PF (Leedu peaprokurör), C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 49, ja 13. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, punkt 64).

145 Sellise hindamise raames tuleb sellel õigusasutusel eelkõige võtta arvesse selle süüteo laadi ja raskust, millega seoses toimub tagaotsitava suhtes kriminaalmenetlus, tagajärgi sellele isikule tema suhtes varem tehtud Euroopa vahistamismäärusest või vahistamismäärustest või ka võimaliku uue Euroopa vahistamismääruse täitmise tõenäosust.

146 Eeltoodut arvestades tuleb seitsmendale küsimusele vastata, et raamotsust 2002/584 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus mitme järjestikuse Euroopa vahistamismääruse tegemine tagaotsitava suhtes, et saavutada tema üleandmine liikmesriigi poolt pärast seda, kui see liikmesriik on keeldunud täitmast esimest Euroopa vahistamismäärust, tingimusel et uue Euroopa vahistamismääruse täitmine ei too kaasa selle raamotsuse artikli 1 lõike 3 rikkumist ja selle viimase Euroopa vahistamismääruse tegemine on proportsionaalne.

Kohtukulud

147 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. **Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta, mida on muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK,**

   tuleb tõlgendada nii, et

   vahistamismäärust täitval õigusasutusel ei ole õigust keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, tuginedes täitmata jätmise alusele, mis ei tulene raamotsusest 2002/584, vaid lähtub üksnes vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusest. Seevastu võib see õigusasutus kohaldada riigisisest õigusnormi, mis näeb ette, et Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldutakse, kui see tooks kaasa liidu õigusega tagatud põhiõiguse rikkumise, tingimusel et selle õigusnormi kohaldamisala ei lähe kaugemale raamotsuse 2002/584, mida on muudetud, artikli 1 lõike 3 kohaldamisalast, nagu Euroopa Liidu Kohus on seda tõlgendanud.

2. **Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 lõikeid 1 ja 2 ning artikli 6 lõiget 1**

   tuleb tõlgendada nii, et

   vahistamismäärust täitev õigusasutus ei või kontrollida, kas Euroopa vahistamismääruse on teinud õigusasutus, kes oli selleks pädev, ega keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui ta leiab, et see nii ei ole.

3. Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 lõiget 3 tuleb Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teist lõiku arvestades

tõlgendada nii, et

vahistamismäärust täitev õigusasutus, kes peab otsustama sellise isiku üleandmise üle, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, ei või keelduda vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et on oht, et pärast selle isiku üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, välja arvatud juhul, kui

– **ühelt poolt on sellel õigusasutusel objektiivsed, usaldusväärsed, täpsed ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmed, mis tõendavad, et esineb süsteemseid või üldisi puudusi vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu asjaomane isik kuulub, arvestades seaduse alusel moodustatud kohtu nõuet, mis tähendab, et asjaomased õigussubjektid on selles liikmesriigis üldiselt jäetud ilma tõhusast õiguskaitsevahendist, mis võimaldab kontrollida nende suhtes otsust langetava kriminaalkohtu pädevust, ja**

– **teiselt poolt tuvastab nimetatud õigusasutus, et kõnealuse juhtumi konkreetsetel asjaoludel on põhjendatult alust arvata, et lähtudes eelkõige selle isiku, kelle kohta on tehtud Euroopa vahistamismäärus, esitatud andmetest, mis on seotud tema isikliku olukorraga, kuriteo laadiga, mille tõttu tema suhtes menetlus toimub, faktilise kontekstiga, milles see Euroopa vahistamismäärus tehti, või lähtudes muudest olulistest asjaoludest, on ilmne, et kohtul, kes tõenäoliselt peab lahendama seda isikut puudutavat kohtuasja, puudub selleks pädevus.**

Asjaolul, et asjaomane isik on saanud vahistamismääruse teinud liikmesriigi kohtutes tugineda oma põhiõigustele, et vaidlustada vahistamismääruse teinud õigusasutuse pädevus ja tema suhtes tehtud Euroopa vahistamismäärus, ei ole selles suhtes otsustavat tähtsust.

4. Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 lõiget 3 tuleb põhiõiguste harta artikli 47 teist lõiku arvestades

tõlgendada nii, et

olukorras, kus isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus, väidab, et on oht, et pärast tema üleandmist vahistamismääruse teinud liikmesriigile mõistaks tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus, ei või ainuüksi meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegeleva töörühma aruande olemasoluga – mis ei puuduta otseselt selle isiku olukorda – põhjendada seda, et vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kuid see õigusasutus võib aruannet muude andmete hulgas arvesse võtta, kui ta hindab, kas on süsteemseid või üldisi puudusi selle liikmesriigi kohtusüsteemi toimimises või puudusi, mis puudutavad niisuguse objektiivselt kindlaksmääratava isikute rühma kohtulikku kaitset, kuhu see isik kuulub.

5. Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 15 lõiget 2

tõlgendada nii, et

sellega on vastuolus, kui vahistamismäärust täitev õigusasutus keeldub ilma vahistamismääruse teinud õigusasutuselt enne lisateavet küsimata Euroopa vahistamismääruse täitmisest põhjusel, et on oht, et pärast seda, kui isik, kelle suhtes see on tehtud, antakse üle vahistamismääruse teinud liikmesriigile, mõistab tema üle kohut selline kohus, kellel puudub selleks pädevus.

6. Raamotsust 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299,

tuleb tõlgendada nii, et

sellega ei ole vastuolus mitme järjestikuse Euroopa vahistamismääruse tegemine tagaotsitava suhtes, et saavutada tema üleandmine liikmesriigi poolt pärast seda, kui see liikmesriik on keeldunud täitmast esimest Euroopa vahistamismäärust, tingimusel et uue Euroopa vahistamismääruse täitmine ei too kaasa selle raamotsuse artikli 1 lõike 3 rikkumist ja selle viimase Euroopa vahistamismääruse tegemine on proportsionaalne.

Allkirjad